

CZIGÁNY DEZSÓ (1883-1938)

Csendélet aktos kompozícióval, 1930-as évek |
Still-life with nude Composition, 1930s

Olaj, vászon | Oil on canvas, 66 x 54 cm
Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Czigány

Kezdő ár | Starting price: 15 000 000 Ft / 39 063 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimate: 78 125 – 104 167 EUR

1. Czigány Dezső arcképe, 1920 körül

2. August Herbin: Csendélet, 1920

3. Czigány Dezso: Fésülködő nő, 1909

4. Alexander Kanoldt: Csendélet, 1926
Neue Nationalgalerie, Berlin

Csendélet és aktos kompozíció, a klasszikus festészet két alappillére, mely évszázadok óta a képzőművészet politika- és ideológiamentes kifejezőmódjaként ismert. Ezekben és még az önarcképben, minden kor bármely művésze megmutathatta, hogy mit tud, hivatásának vagy mesterségének milyen szintjét képviseli. Czigány Dezso a Nyolcak festőcsoport tagjaként a klasszikus festői értékek modern, naprakész változatait kutatta. Művészi kísérleteik és eredményeik a hazai modernizmus csúcsteljesítményei. Festészetük és szobrászatuk a kortárs francia és a német modernizmus határvonalán egyensúlyozó, azokat erős figyelemmel kísérő, de sajátos magyar és természetesen egyéni ízeket is hordozó művészet, mely minden

időszakban felkeltette a nagy kultúr nemzetek érdeklődését.

Czigány emigrációnak is beillő, fél évtizednyi külföldi tartózkodást követően, 1930-ban hazatért, és Ferenczy Károly egykori budapesti műteremlakásában folytatta a Franciaországban megkezdett utat. Csendéletei, aktos kompozíciói, tájképei, portréi és önarcképei egy töről fakadó, stílustöréstől mentes, nagyvonalú és naprakészen modern festészetben teljesedtek ki. A most aukcióra kerülő, egyszerű csendéleti tárgyakat és a két ruhátlan női alakot ábrázoló *kép a képben* motívumot egybefűző kompozíció, a kép síkjának minden irányban való megnyitásának rendkívül érdekes kísérlete. A filmes vágások és a modern

kísérleti fotográfia eredményeinek ismeretét mutató kompozícióval, Czigány naprakészen kapcsolódott az ekkor már Európa-szerte a tengerentúlon is teret nyert új tárgyilagoság, a Neue Sachlichkeit liraiabb vonulatához.

Czigány 1930-as évekbeli festésze egyszerű lány és feszes, amennyiben az általa ekkor oly kedvelt pasztellszíneket és a szinte szobrászi formálásmódot egymástól elválaszthatatlan módon sikerült egybeforrasztania. Művésze bármely korszakában igazi főműveket eredményezett, és korai halála festői ereje teljében ragadta el. A most bemutatott csendélet legközelebbi európai párhuzamai, a német Alexander Kanoldt és a francia Auguste Herbin egykorú festészetében lelhetők fel.

RUM ATTILA